

Beslutningsforslag nr. **B 167**

Folketinget 2014-15

Fremsat den 24. april 2015 af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Pernille Vigsø Bagge (SF) og Jonas Dahl (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om øget ansættelsesretlig beskyttelse af offentligt ansatte, der anvender deres ytringsfrihed

Folketinget pålægger regeringen i indeværende kalenderår at fremsætte lovforslag, der giver bedre ansættelsesretlig beskyttelse af offentligt ansatte, som anvender deres ytringsfrihed. Forbedringen af den ansættelsesretlige beskyttelse skal

ske i form af, at der indføres regler om delt bevisbyrde og øget godtgørelse i sager om afskedigelse m.v. på grund af retmæssige ytringer.

Bemærkninger til forslaget

Baggrund og formål med forslaget

Forslagsstillerne ønsker at øge den ansættelsesretlige beskyttelse af offentligt ansatte, som anvender sin ytringsfrihed, med det formål at styrke og understøtte offentligt ansattes ytringsfrihed.

Konkret ønsker forslagsstillerne, at en forbedring af den ansættelsesretlige beskyttelse skal ske i form af, at der indføres regler om delt bevisbyrde mellem ansatte og arbejdsgivere med hensyn til at bevise, hvorvidt en negativ ledelsesreaktion mod en ansat skyldes den ansattes lovlige ytring, og regler om højere godtgørelse til ansatte, der har været udsat for negative ledelsesreaktioner.

Som beskrevet i betænkningen fra Udvalget om offentligt ansattes ytringsfrihed og whistleblowerordninger afstår et ikke uvæsentligt antal offentligt ansatte fra at ytre sig på grund af risikoen for negative ledelsesreaktioner (Betænkning nr. 1553/2015).

Udvalgets undersøgelser har vist, at forholdene på området ikke er blevet bedre siden 2006 på trods af de initiativer, der blev taget som opfølgning på betænkning 1472/2006 fra det tidligere nedsatte udvalg om offentligt ansattes ytringsfrihed og meddeleret (Betænkning nr. 1553/2015).

Derudover har de medlemmer af udvalget, som anbefaler at indføre ansættelsesretlige særregler, lagt vægt på, at udvalgets undersøgelser underbygger, at offentligt ansatte i vidt omfang frygter negative ledelsesreaktioner ved at udtale sig kritisk i offentligheden om forhold vedrørende deres arbejdsområde. Ansættelsesretlig særregulering vil kunne have en gavnlig præventiv effekt i forhold til negative ledelsesreaktioner (Betænkning nr. 1553/2015).

Endvidere vil en øget ansættelsesretlig beskyttelse kunne sende et politisk signal om opbakning til offentligt ansattes udøvelse af deres ytringsfrihed i praksis, hvilket i sig selv vil kunne fremme offentligt ansattes anvendelse af deres ytringsfrihed (Betænkning nr. 1553/2015).

Udvalget om offentligt ansattes ytringsfrihed og whistleblowerordninger

Regeringen nedsatte i efteråret 2013 Udvalget om offentligt ansattes ytringsfrihed og whistleblowerordninger. Udvalget har bl.a. haft til opgave at vurdere behovet for

- lovgivning om offentligt ansattes ytringsfrihed og meddeleret,
- whistleblowerordninger i den offentlige forvaltning,
- en styrket informations- og rådgivningsindsats eller andre administrative tiltag for at understøtte offentligt ansattes ytringsfrihed og

- øget ansættelsesretlig beskyttelse af offentligt ansatte, som anvender deres ytringsfrihed.

Udvalget har haft højesteretsdommer Jens Peter Christensen som formand og har været sammensat af repræsentanter fra udvalgte ministerier, Københavns Universitet, Aarhus Universitet og Datatilsynet samt repræsentanter udpeget efter indstilling fra Danske Medier, Dansk Journalistforbund, KL, Danske Regioner, FTF, LO, AC, Djøf og Folketingets Ombudsmand.

Udvalgets betænkning blev offentliggjort den 10. april 2015 (Betænkning nr. 1553/2015 om offentligt ansattes ytringsfrihed og whistleblowerordninger) og indeholder udvalgets anbefalinger. Betænkningen er sendt i høring med høringsfrist den 5. juni 2015.

Udvalgets anbefalinger

Et flertal på 14 repræsentanter i udvalget mener, at der ikke er behov for at lovgive om offentligt ansattes ytringsfrihed, og et enigt udvalg mener, der ikke er behov for at lovgive om offentligt ansattes meddeleret.

Et enigt udvalg anbefaler, at der ikke oprettes et nævn til sikring af offentligt ansattes ytringsfrihed, og udvalget finder heller ikke, at der skal lovgives om whistleblowerordninger. Dog anbefaler et enigt udvalg i stedet, at det i den enkelte myndighed overvejes, om det er hensigtsmæssigt, at der etableres en whistleblowerordning i myndigheden.

Med hensyn til styrkelse af den ansættelsesretlige beskyttelse mener et flertal på 11 repræsentanter i udvalget, der ikke er behov for lovgivning om mulighed for dom til fortsat ansættelse, og et enigt udvalg anbefaler, at der ikke lovgives om regler om omvendt bevisbyrde.

Derimod anbefaler 6 af udvalgets repræsentanter, at der bør gennemføres yderligere ansættelsesretlig beskyttelse af offentligt ansatte medarbejdere i form af regler om delt bevisbyrde og øget godtgørelse i sager om afskedigelse m.v. på grund af retmæssige ytringer. 5 repræsentanter er imod, mens 6 repræsentanter ikke tager stilling til spørgsmålet.

På baggrund af anbefalingerne i udvalgets betænkning ønsker forslagsstillerne, at der indføres regler om bedre ansættelsesretlige beskyttelse af offentligt ansatte i form af højere godtgørelse og delt bevisbyrde, som et flertal af de repræsentanter i udvalget, der har tilkendegivet deres stillingtagen, anbefaler.

Skriftlig fremsættelse

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om øget ansættelsesretlig beskyttelse af offentligt ansatte, der anvender deres ytringsfrihed.

(Beslutningsforslag nr. B 167)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.